

Szkolenie e-learningowe z Modelu Kalkulator Kosztów Zaniechania przeznaczone jest dla Liderów Innowacji Społecznych (Liderów IS).

Liderzy IS to osoby posiadające cechy przywódcze, organizatorskie oraz wiedzę zdobytą w trakcie ustawicznego uczenia się. Lider IS posiada ponadto umiejętność radzenia sobie z problemami występującymi w określonej wspólnotie i odpowiada za zadania mające prowadzić do rozwiązania czy ograniczenia negatywnych skutków kwestii społecznych występujących w określonej zbiorowości. Jedną z kluczowych umiejętności każdego lidera jest inicjowanie i prowadzenie pracy w grupie.

Liderzy Innowacji Społecznych to osoby zaangażowane w działalność społeczną, posiadające wiedzę na temat pozyskiwania funduszy zewnętrznych na działalność społeczną i umiejętność ich pozyskiwania. Celem ich działań jest propagowanie idei partycypacji społecznej, mającej na celu włączenie lokalnych społeczności w proces planowania oraz realizowania zadań aktywnej polityki społecznej, dostosowanych do konkretnych potrzeb, jak również w sposób odpowiadający zapotrzebowaniu danej gminy lub powiatu. Liderzy IS to przede wszystkim osoby znające Model i narzędzia KKZ. Wiedzą, jak przeprowadzić proces opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gmin i powiatów z użyciem Generatora Strategii (GS). Znają zasoby Dyfuzora Innowacji Społecznych i współuczestniczą w jego wypełnianiu wiedzą o nowych innowacyjnych projektach społecznych, publikacjach, opracowaniach oraz programach pomocowych. Potrafią przeprowadzić kalkulację kosztów zaniechania z wykorzystaniem Kalkulatora Społecznego (KS) oraz odczytać i zanalizować wyniki kalkulacji. Stale podnoszą swoją wiedzę poprzez współpracę z samorządem lokalnym i aktywnym uczestnictwem na forum Liderów IS.

W ramach projektu wiedzę potrzebną do pełnienia takiej funkcji otrzymało na Mazowszu 113 osób i to właśnie dla nich przeznaczony jest ten podręcznik, a także dla osób, które chcą przystąpić do grupy Liderów IS. Podręcznik ten jest tylko syntetyczną wiedzą, natomiast dla jej zdobycia i pogłębienia ważne jest przejście ścieżki edukacyjnej w postaci specjalistycznych szkoleń, dostępnych na stronie internetowej administrowanej przez MCPS. Zapraszamy do Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej, jako jednostki posiadającej wiedzę merytoryczną do wspierania Liderów IS. Wiedzę lidera potwierdzamy specjalnym certyfikatem, o uzyskanie którego można ubiegać w naszej jednostce. Więcej informacji znajduje się na stronach internetowych: www.kkz.mcps-efs.pl i www.modelkkz.mcps-efs.pl.

Spis treści

Instrukcja obsługi platformy	5
Logowanie do platformy e-learningowej.....	5
Ekran główny z listą kursów	5
Ekran wyboru lekcji.....	6
Ekran lekcji	6
Ekran testu	6
Zmiana hasła	7
Podręcznik.....	8
Model Kalkulator Kosztów Zaniechania.....	8
Budowanie pozycji Lidera	10
Strategia w lokalnej polityce społecznej.....	12
Inwestycje i innowacje społeczne.....	16
Pozyskiwanie funduszy z Unii Europejskiej oraz innych źródeł	18
Podsumowanie.....	22
Realizatorzy projektu – kontakt	23

Instrukcja obsługi platformy

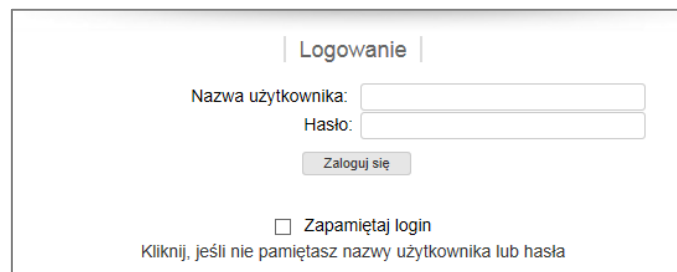
Logowanie do platformy e-learningowej

Dostęp do platformy e-learningowej możliwy jest tylko dla zarejestrowanych użytkowników. W celu zalogowania się do platformy w przeglądarce internetowej należy wpisać adres:

<http://mcps.interit.eu/>

Następnie na ekranie logowania w polach **Nazwa użytkownika** i **Hasło** należy wpisać swoje indywidualne dane dostępowe do platformy szkoleniowej. Jeśli chcemy, aby dane dostępowe zostały zapamiętane na platformie, wystarczy zaznaczyć pole **Zapamiętaj login**.

Ekran logowania do platformy

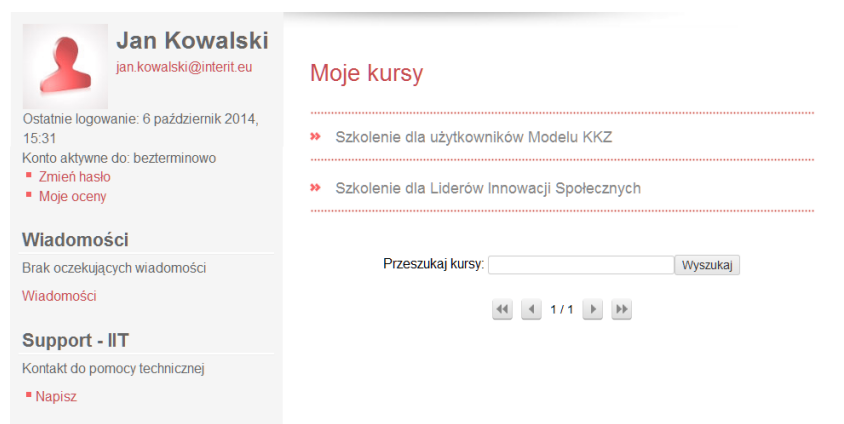

Po wypełnieniu obowiązkowych danych należy kliknąć przycisk **Zaloguj się**. Jeśli wprowadzone dane były poprawne, użytkownik zostanie zalogowany do platformy e-learningowej.

Ekran główny z listą kursów

Po zalogowaniu się do platformy e-learningowej obok panelu z profilem osobistym wyświetla się ekran **Moje kursy**. Zamieszczona jest na nim lista wszystkich kursów, które aktualnie zostały przypisane do konta użytkownika.

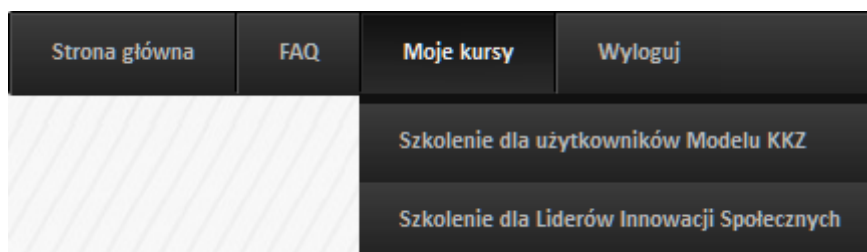
Ekran główny platformy e-learningowej

Dostęp do lekcji w kursie e-learningowym można uzyskać na dwa sposoby. W pierwszym wypadku wystarczy kliknąć nazwę kursu na ekranie głównym platformy e-learningowej. Innym sposobem jest

najechnanie wskaźnikiem myszki na pozycję **Moje kursy** znajdującą się na belce menu w górnej części ekranu. Następnie z wyświetlonej listy należy wybrać kurs, z którego chcemy skorzystać.

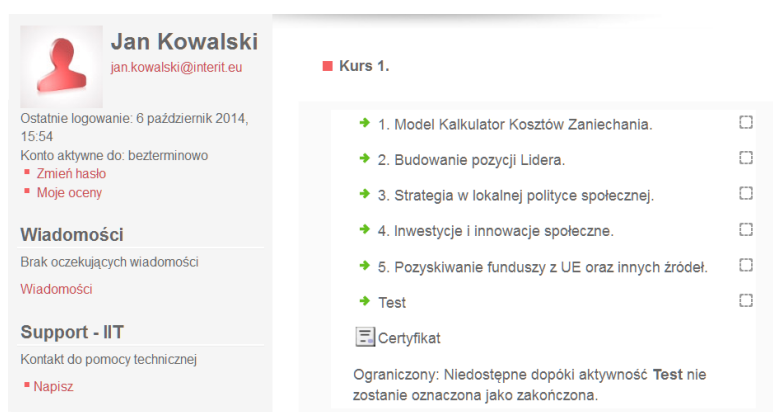
Lista dostępnych kursów na belce menu w górnej części ekranu

Ekran wyboru lekcji

Po kliknięciu wybranego kursu na ekranie wyświetli się lista elementów wchodzących w jego skład, czyli lista lekcji oraz test końcowy – oceniany quiz sprawdzający wiedzę z danego kursu. Obok nazwy każdej jednostki znajduje się checkbox. Jeśli jest on zaznaczony, informuje o ukończeniu danej lekcji. Nad testem mieści się pozycja **Certyfikat**. Użytkownik może go samodzielnie wygenerować, jeśli spełni podane kryteria. Aby przejść do uruchomienia lekcji, należy kliknąć wybraną pozycję na liście.

Ekran wyboru lekcji

Ekran lekcji

Ekran lekcji zawiera tytuł danej jednostki, a także informację o tym, ile prób może podjąć użytkownik, aby ukończyć szkolenie, oraz liczbie prób, które zostały do tej pory podjęte. **Status lekcji** sygnalizuje, czy została już ona ukończona. Jeśli tak, to w kolejnej linii zostanie wyświetlony **Uzyskany wynik**. Aby uruchomić lekcję, należy kliknąć przycisk **Uruchom**.

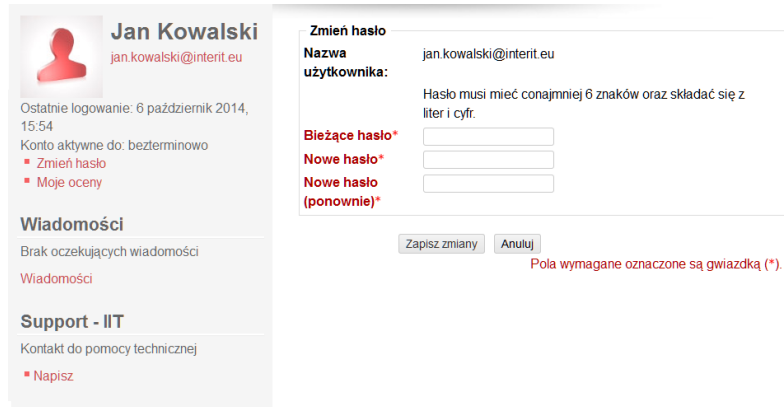
Ekran testu

Ekran testu zawiera instrukcję jego realizacji. Aby go uruchomić, należy kliknąć przycisk **Spróbuj teraz rozwiązać quiz**.

Zmiana hasła

Ekran zmiany hasła pozwala na zmianę obecnie ustawionego hasła. Informacja o zmianie zostanie potwierdzona wiadomością na podaną skrzynkę e-mail.

Ekran zmiany hasła

The screenshot shows a user profile on the left and a password change form on the right. The profile for Jan Kowalski includes his email, last login date, and account status. The form contains fields for the current password, new password, and confirmation password, along with a 'Zapisz zmiany' button and a note that required fields are marked with an asterisk.

 Jan Kowalski jan.kowalski@interit.eu	Zmień hasło
Ostatnie logowanie: 6 października 2014, 15:54	Nazwa użytkownika: jan.kowalski@interit.eu
Konto aktywne do: bezterminowo	Hasło musi mieć conajmniej 6 znaków oraz składać się z liter i cyfr.
▪ Zmień hasło	Bieżące hasło* <input type="password"/>
▪ Moje oceny	Nowe hasło* <input type="password"/>
Wiadomości	Nowe hasło (ponownie)* <input type="password"/>
Brak oczekujących wiadomości	<input type="button" value="Zapisz zmiany"/> <input type="button" value="Anuluj"/>
Wiadomości	<small>Pola wymagane oznaczone są gwiazdką (*).</small>
Support - IIT	
Kontakt do pomocy technicznej	
▪ Napisz	

Podręcznik

Model Kalkulator Kosztów Zaniechania

Mazowiecki model prowadzenia aktywnej polityki społecznej **Kalkulator Kosztów Zaniechania** składa się z sześciu niezależnych od siebie narzędzi:

- Kalkulatora Społecznego,
- Dyfuzora Innowacji Społecznych,
- Katalogu Innowacji Społecznych,
- Sieci Liderów Innowacji Społecznych,
- Generators Strategii,
- Systemu Szkoleń.

Do funkcjonowania Modelu Kalkulator Kosztów Zaniechania nieodzowne jest wykorzystanie wszystkich narzędzi łącznie w prowadzeniu aktywnej polityki społecznej.

Kalkulator Społeczny (KS) to narzędzie informatyczne, które umożliwia oszacowanie kosztów zaniechania działań aktywizująco-wspierających dla osób wymagających pomocy społecznej w perspektywie siedmiu lat. Kalkulator został stworzony po to, aby przedstawić skutki finansowe podejmowania lub zaniechania działań pomocowych wobec osób w trudnej sytuacji życiowej. Umożliwia on analizę skutków, które mogą wystąpić w przyszłości w rezultacie podjętych lub niepodjętych obecnie działań fakultatywnych w ramach pomocy społecznej. Kalkulator dostarcza „twardych” argumentów (szacunków kwot) w dyskusjach dotyczących kształtu budżetów socjalnych gmin i powiatów. Narzędzie to pozwala przeprowadzić symulację dla dziesięciu problemów społecznych spośród katalogu określonego w Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Jeśli chcesz dowiedzieć się więcej na temat **Kalkulatora Społecznego**, wejdź na stronę: <http://modelkkz.mcps-efs.pl/kkz/kalkulator/>.

Dyfuzor Innowacji Społecznych (DIS) jest interaktywną, dostępną przez Internet bazą wiedzy o polityce społecznej i innowacjach społecznych, zawierającą uporządkowany zbiór informacji o publikacjach, raportach i innych opracowaniach na temat problemów społecznych. Narzędzie stanowi jednocześnie platformę wymiany informacji przydatnych w prowadzeniu skutecznych i efektywnych działań pomocowych pomiędzy przedstawicielami różnych sektorów, ułatwiając dostęp do informacji o możliwych źródłach finansowania tych działań w sytuacji ich braku w budżecie gminy lub powiatu. Jeśli szukasz możliwych do pozyskania źródeł finansowania, skorzystaj z zasobów Dyfuzora Innowacji Społecznych.

Katalog Innowacji Społecznych (KIS) jest zbiorem informacji na temat zrealizowanych projektów aktywizująco-wspierających, pozwalającym zaplanować rozwiązania problemów społecznych występujących na danym terenie. Zasoby katalogu są rozwijane przez użytkowników narzędzia. Oprócz standardowej możliwości wyszukiwania informacji o projektach Katalog zawiera dodatkową funkcję – ocenę społeczną. W Katalogu możliwe jest przygotowanie zestawień statystycznych, ułatwiających analizę zgromadzonych w nim danych. Katalog jest doskonałym miejscem promowania „własnych” innowacyjnych projektów w obszarze polityki społecznej. Ułatwia również upowszechnienie sprawdzonych form pomagania wśród lokalnych decydentów, realizatorów polityki społecznej i odbiorców usług. Jeśli chcesz zapoznać się z przykładowymi inwestycjami społecznymi, przejrzyj zasoby Katalogu Innowacji Społecznych.

Sieć Liderów Innowacji Społecznych (SLIS) to węzeł komunikacyjny Liderów Innowacji Społecznych w postaci forum wymiany doświadczeń, czyli forum aktywności Liderów Innowacji Społecznych umożliwiające czerpanie doświadczeń i ich rozpropagowywanie wśród społeczności lokalnych oraz upowszechnianie doświadczeń zaczerpniętych ze społeczności lokalnych w Sieci. Liderzy Innowacji Społecznych, jako osoby przeszkolone w zakresie funkcjonalności Modelu KKZ, będą pełnić funkcję edukatorów i propagatorów upowszechniających wiedzę o Modelu, osób propagujących idee partycypacji społecznej, a także „animatorów zmiany”. Dlatego jeśli szukasz porady w zakresie lokalnej polityki społecznej, skontaktuj się z Liderem Innowacji Społecznych.

Generator Strategii (GS) pomaga zaplanować i wprowadzić planową zmianę. Dzięki niemu nie tylko opracujemy dokument powiatowej lub gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ale również przeprowadzimy aktualizację, monitoring i ewaluację oraz opracujemy budżet zadaniowy dla projektów wykonawczych. Narzędzie to przeprowadzi osoby odpowiedzialne za przygotowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przez jej poszczególne etapy – od diagnozy przez definiowanie celów, działań oraz wskazanie źródeł finansowania. Dzięki Generatorowi Strategii przeorientowany został sposób podejścia do obecnie biernego i zachowawczego systemu pomocy społecznej w kierunku aktywnej polityki społecznej. Dlatego jeśli szukasz pomocy w opracowaniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, skorzystaj z Generatorsa Strategii.

System Szkoleń (SS) to program edukacyjny w zakresie wprowadzania w praktykę nowego sposobu prowadzenia aktywnej polityki społecznej opartego na opracowanym w projekcie Modelu KKZ. Celem Systemu Szkoleń jest wyposażenie użytkowników w narzędzia prowadzenia aktywnej polityki społecznej w wiedzę i umiejętności, które są niezbędne do pełnego wykorzystania potencjału oferowanych produktów, oraz wsparcie i pomoc na każdym etapie prac i realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminach i powiatach województwa mazowieckiego. System Szkoleń dostarcza Uczestnikowi trzystopniową drogę edukacji, która umożliwia mu efektywne korzystanie z narzędzi Modelu Kalkulator Kosztów Zaniechania oraz działanie w ramach wdrażania aktywnej polityki społecznej.

Projekt Model KKZ realizowany był w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, **Priorytetu VII. Promocja integracji społecznej**. Realizatorami projektu są:

- Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej – Lider,
- Szkoła Główna Handlowa w Warszawie – Partner,
- Stowarzyszenie Radomskie Centrum Przedsiębiorczości – Partner.

Projekt odnosi się do problemu braku użytkowego modelu prowadzenia aktywnej polityki społecznej. Prawie 100 samorządów gminnych i powiatowych w województwie mazowieckim nie realizuje aktywnej polityki społecznej, pomimo przeznaczonych na to działania środków finansowych z Unii Europejskiej. Właśnie w odpowiedzi na te problemy powstał Model KKZ.

Celem wprowadzenia innowacji było stworzenie warunków do zwiększenia efektywności i spójności polityki społecznej dla 100% samorządów województwa mazowieckiego do końca 2014 r. Będzie to możliwe dzięki wypracowaniu i przetestowaniu w 25 samorządach innowacyjnego modelu prowadzenia aktywnej polityki społecznej.

Stanem docelowym, pożądanym po wprowadzeniu innowacji, jest dostępny dla wszystkich samorządów województwa mazowieckiego użytkowy Model KKZ – zestaw narzędzi do prowadzenia aktywnej polityki społecznej, przetestowany w praktyce przez 25 samorządów. Model umożliwia samorządom zmianę sposobu prowadzenia lokalnej polityki społecznej w taki sposób, aby zapewniać efektywność oraz spójność realizowanych działań pomocowych opartych na aktywizacji i integracji, a nie tylko na działaniach interwencyjnych.

Wśród użytkowników KKZ w szczególności należy wymienić Starostów, Prezydentów, Burmistrzów, Wójtów oraz Sekretarzy. Drugą grupą użytkowników są Radni oraz Skarbnicy gmin i powiatów. Do kolejnej grupy należą Kierownicy, Główni Księgowi i Pracownicy Ośrodków Pomocy Społecznej oraz Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie. Czwartą grupę użytkowników stanowią przedstawiciele policji, ochrony zdrowia, urzędów pracy, szkół, organizacji pozarządowych i związków wyznaniowych. Ostatnią grupę użytkowników stanowią osoby zaangażowane w realizację polityki społecznej w województwie mazowieckim, a także w innych województwach.

Głównymi odbiorcami są natomiast społeczności lokalne. Drugą grupę odbiorców stanowią osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym, wspierane przez publiczne i niepubliczne instytucje pomocy i integracji społecznej.

Budowanie pozycji Lidera

Każdego lidera powinien charakteryzować odpowiedni zestaw cech. Siła charakteru to podstawowa cecha, jakiej należy szukać u potencjalnego przywódcy. Cechy składające się na właściwy charakter to m.in.: uczciwość, integralność, samodyscyplina, chęć do uczenia się, niezawodność, wytrwałość, sumienność i hołdowanie etyce pracy. Słowa człowieka o właściwym charakterze zgadzają się z jego czynami. Cieszy się on opinią osoby solidnej, a jego zachowanie jest prostolinijne i otwarte. O tym, czy ktoś potrafi przewodzić innym, można w dużej mierze wywnioskować z tego, jak kieruje własnym życiem. Dodatkowe informacje można czerpać z obserwacji jego relacji z innymi ludźmi. Każdy lider odznacza się dwiema następującymi cechami: zmierza w jakimś kierunku i potrafi skłonić innych, by szli razem z nim. Ważne są także: **jakość wpływu**, czyli jego poziom, **grupa**, na którą lider wywiera wpływ, oraz to, **kto wywiera wpływ** na danego lidera.

Wybitnych liderów zawsze cechuje samodyscyplina – zarówno emocjonalna, jak i ta związana z czasem. Osoby zdyscyplinowane mają świadomość, że ponoszą odpowiedzialność za swoje reakcje emocjonalne. Nieustannie się rozwijają, ciągle dążą do doskonałości i intensywnie wykorzystują własny czas. Liderzy posiadający samodyscyplinę charakteryzują się głównie trzema cechami:

- wyznaczają sobie konkretne, krótko- i długoterminowe cele,
- mają plan osiągnięcia tych celów,
- mają wolę, która dopinguje ich do kontynuowania wysiłków, aby te cele osiągnąć.

Każdy lider oprócz wymienionych wyżej cech powinien dobrze opanować sztukę komunikacji, czyli prawidłowego porozumiewania się z innymi ludźmi. Kluczowa jest również pozytywna postawa, czyli odpowiednie nastawienie do ludzi i podjętych działań. Kiedy mamy właściwą postawę, nie tylko przyszłość wygląda jasno, ale i terażniejszość wydaje się przyjemniejsza. Nasze zachowanie wobec innych warunkuje zachowanie innych względem nas. Dlatego każdy lider powinien wykazywać się szczerą troską o innych i posiadać zdolność rozumienia ludzi i ich problemów. Ludzi w naturalny sposób przyciągają osoby pewne siebie. Nie pójdą za przywódcą, który nie ma tej cechy. Pewność siebie jest charakterystyczna dla osób z pozytywnym nastawieniem. Dodaje ona siłę. Dobry przywódca potrafi sprawić, by jego zespół był go pewny. Wielki przywódca potrafi sprawić, by jego ludzie byli pewni siebie. Ostatnią z kluczowych cech przywódcy jest niezadowolony ze status quo. Przywódcy widzą to, co jest, oraz, co ważniejsze, mają wizję tego, co mogłoby być. Nigdy nie są zadowoleni z rzeczy takich, jakimi one są. Ważnym zadaniem lidera jest pozyskiwanie i utrzymywanie przy sobie wartościowych ludzi. Ludzie, jeśli mają przywódcę, który dostrzega ich wartości, mogą się rozwijać, doskonalić i zwiększać swoją efektywność.

Jak wiadomo, sam talent nie jest warunkiem wystarczającym do osiągnięcia sukcesu – kamienie węgielne to jedynie fundament. Potrzeba dobrego planu i jego wytrwałej realizacji, by na fundamencie tym powstała trwała, imponująca budowla.

Analizując drogi rozwoju liderów, dostrzegamy trzy podstawowe sposoby działania, jakie podejmują oni, rozwijając swój potencjał przywódczy:

- rozwój poprzez pamiętne doświadczenia,
- rozwój poprzez unikanie samotności,
- rozwój poprzez wyjście poza strefę komfortu.

Budowanie mocnej pozycji lidera to bardzo trudna sztuka. Aby być dobrym i szanowanym przez członków zespołu liderem, należy przede wszystkim ciągle poszerzać swoją wiedzę, budować relacje z innymi i motywować podwładnych. To, czy organizacja odniesie sukces, zależy nie tylko od jej możliwości finansowych czy kwalifikacji zawodowych pracowników, ale przede wszystkim od umiejętnego zarządzania. Dlatego tak ważne jest, aby konkretne funkcje w jej strukturze zajmowały odpowiednio predysponowane osoby. Sam fakt objęcia kierowniczego stanowiska nie gwarantuje bowiem pozycji lidera w zespole. O przywództwie decydują głównie kompetencje oraz umiejętność budowania odpowiedniego kontaktu z podwładnymi, która umożliwi skuteczne kierowanie zespołem. Szczególnie ważne dla lidera są: poszerzanie własnych umiejętności oraz sztuka komunikowania się i oddziaływania na innych. Rozwiązując odpowiednio przygotowane testy, można zanalizować predyspozycje do bycia liderem oraz zdolności związane z zarządzaniem zespołem. Analiza wyników pomoże każdemu zrozumieć, jak ważna jest proaktywność i utrzymywanie dobrych kontaktów z podwładnymi. Najlepszym sposobem na to, aby wyrobić w sobie skłonność do myślenia jak lider, jest zdobywanie doświadczenia. Oczywiście jest, że lider będzie odnosił sukcesy i porażki, ale tych drugich nie powinien się obawiać. Realizacja ambitnych celów organizacji w sposób naturalny łączy się z błędami i nietrafionymi decyzjami. Dlatego skuteczny lider w dzisiejszych czasach powinien być cierpliwy, z godnością znosić porażki, a czasami wręcz ich „oczekiwać”.

Liderzy Innowacji Społecznych to osoby znające specyfikę danej społeczności lokalnej, które w danej gminie czy powiecie wspierają procesy zmiany w sposobie prowadzenia aktywnej polityki społecznej wewnątrz tej społeczności. Sieć Liderów Innowacji Społecznych tworzona jest przez ludzi, którzy angażują się w życie lokalnych społeczności, aktywistów, członków organizacji pozarządowych, członków formalnych i nieformalnych grup zrzeszających ludzi realizujących zadania polityki społecznej lub zainteresowanych ich realizacją. Przed Siecią Liderów Innowacji Społecznych stoją następujące zadania:

- zaangażowanie decydentów w proces wdrażania aktywnej polityki społecznej,
- tworzenie pola do dialogu pomiędzy realizatorami a decydentami w polityce społecznej, poprzez nadanie rangi oddolnym postulatom oraz wsłuchanie się w potrzeby lokalnej społeczności,
- zapewnianie stałego dostępu do praktycznej wiedzy z dziedziny innowacji społecznych oraz skutecznych i łatwych w replikowaniu projektów,
- podtrzymanie i pomnażanie wypracowanych na drodze wdrażania innowacji społecznych korzyści,
- werbowanie i szkolenie nowych członków z różnych instytucji i organizacji – lokalnych aktywistów działających na rzecz swoich społeczności.

Liderzy Innowacji Społecznych są:

- specjalistami od poszukiwania środków zewnętrznych,
- edukatorami i propagatorami modelu KKZ – nowego sposobu prowadzenia aktywnej polityki społecznej,
- animatorami społeczności lokalnych,
- osobami, które znają i użytkują model KKZ.

Etapy ścieżki rozwoju Lidera:

- Etap I. Indywidualna diagnoza predyspozycji interpersonalnych.
- Etap II. Sesje wsparcia rozwoju kompetencji – praca z couchem.
- Etap III. Szkolenie z zakresu znajomości Modelu KKZ i jego narzędzi.
- Etap IV. Szkolenie z zakresu ABC Lidera Innowacji Społecznych.
- Etap V. Udział w rozwoju Sieci Liderów przez moduł komunikacji Dyfuzora Innowacji Społecznych.
- Etap VI. Samoedukacja poprzez platformę e-learningową w przyszłości (od 2014 r.).

Udział w projekcie niesie za sobą wiele korzyści dla jego uczestników:

- Uczestnicy projektu uzyskają certyfikat Lidera Innowacji Społecznych.
- Uczestnicy projektu pozyskają wiedzę na temat priorytetów i możliwości finansowania projektów ze środków europejskich w latach 2014–2020.
- Uczestnicy projektu pozyskają umiejętności przygotowywania projektów opartych na partnerstwie społeczno-publicznym oraz pozyskiwania środków pozabudżetowych na ich realizację.
- Uczestnicy projektu pozyskają wiedzę na temat narzędzi Modelu Kalkulator Kosztów Zaniechania, rekomendowanego do realizacji projektów społecznych w kolejnej perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2014–2020.
- Uczestnicy projektu pozyskają umiejętności liderские w zakresie prowadzenia działań społecznych w gminie i powiecie na podstawie Modelu Kalkulator Kosztów Zaniechania.
- Uczestnicy projektu nawiążą nowe kontakty w ramach Sieci Liderów Innowacji Społecznych.
- Uczestnicy projektu wezmą udział w warsztatach oraz otrzymają dostęp do platformy e-learningowej, a także skorzystają z doradztwa indywidualnego w zakresie diagnozy predyspozycji zawodowych oraz ich rozwoju.

Strategia w lokalnej polityce społecznej

W oryginalnym znaczeniu słowo „strategia” pochodzi od greckiego wyrazu „strategom”, który pierwotnie był terminem bezpośrednio łączonym z działalnością wojskową (por. C. Clausewitz, *O wojnie*, Warszawa 1958). Za jego pomocą opisywano sztukę, jaką wykazywali się generałowie w walce z siłami nieprzyjaciela.

Współcześnie w literaturze przedmiotu odnajdujemy wiele różnych definicji, które nie są przeciwstawne, ale kładą nacisk na różne aspekty modelowej strategii.

Zdaniem Alfreda D. Chandlera (*Strategy and Structure*, 1962) strategia to wyrażone w niej długoterminowe cele i misja instytucji.

Strategia, jako koncepcja rozwoju organizacji i jej wizji przyszłości, musi stanowić całość jasno sprecyzowanych celów, zadań i środków warunkujących zajęcie pożądanej pozycji, czyli ustalenie, jak powinni zachować się decydenci w tworzeniu i określaniu czasowych priorytetów, uwzględniających cechy charakterystyczne instytucji, które determinują jej możliwości organizacyjne, finansowe i rozwojowe w przyszłości.

Do aktualnych strategii społecznych zaliczają się:

- Europa 2020 i Polska 2030,
- Europejska Strategia Zatrudnienia,

- Europejska Strategia Integracji Społecznej,
- Narodowa Strategia Spójności na lata 2007–2013,
- Narodowa Strategia Integracji Społecznej 2007–2013,
- Wojewódzka strategia w zakresie polityki społecznej,
- Strategie rozwoju gmin i powiatów,
- Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych,
- Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Aktualne programy stworzone pod strategię są następujące:

- Krajowy Program „Zabezpieczenie Społeczne i Integracja Społeczna”,
- Programy do wojewódzkiej strategii polityki społecznej,
- Programy do powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- Programy do gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Cykl życia każdej strategii obejmuje następujące fazy:

- analizę,
- diagnozę,
- warianty – wybór,
- cele,
- plany i programy,
- ocenę – monitoring,
- decyzję o korekcie lub nowej strategii.

Procesy związane z przygotowaniem i realizacją strategii społecznych obejmują następujące etapy:

- **Etap I. Diagnozowanie** – określenie stanu faktycznego, czyli jak jest, a nie jak nam się wydaje, że jest (etap analizy, badań). Instrumentami kontrolnymi na tym etapie są: monitoring, ewaluacja *ex ante*, kontrola, audyt.
- **Etap II. Prognozowanie** – stworzenie długofalowej strategii działania zakładającej w sposób ogólny główne kierunki i cele rozwoju oraz zmiany (planowanie prognostyczne). Instrumentami kontrolnymi na tym etapie są: monitoring, ewaluacja, kontrola, audyt.
- **Etap III a. Programowanie** – operacjonalizacja strategii na bardziej szczegółowe priorytety i działania, w tym typy operacji (zadań), które trzeba podjąć. Instrumentami kontrolnymi na tym etapie są: monitoring, ewaluacja *on going, in term*, kontrola, audyt.
- **Etap III b. Wdrażanie** – stworzenie i/lub wykorzystanie istniejącego systemu instytucjonalnego oraz organizacyjnego w celu implementacji strategii (wypracowanie norm, zasad, procedur i kanałów wdrażania, w tym Planów Działania). Instrumentami kontrolnymi na tym etapie są: monitoring, ewaluacja *on going, in term*, kontrola, audyt.
- **Etap IV. Projektowanie** – zaplanowanie najmniejszych dających się wyodrębnić, kompleksowych przedsięwzięć w celu realizacji poszczególnych działań strategii. Instrumentami kontrolnymi na tym etapie są: monitoring, ewaluacja *on going, in term*, kontrola, audyt.
- **Etap V. Realizacja projektów** – realizacja projektów, które przyczynią się do osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów strategii. Instrumentami kontrolnymi na tym etapie są: monitoring, ewaluacja *on going, in term*, kontrola, audyt.
- **Etap VI. Ocena** – końcowa ocena jakości osiąganych rezultatów w kontekście zaistnienia zaplanowanej zmiany. Instrumentami kontrolnymi na tym etapie są: monitoring, ewaluacja *on going, in term*, kontrola, audyt.

Zapoznaj się teraz z zagadnieniem odpowiadającym pierwszej i drugiej części strategii – diagnozą strategii lokalnych i programowaniem działań.

I. **Diagnoza właściwa** – opis stanu faktycznego (jak jest?):

1. Zidentyfikowanie istniejących potrzeb i problemów społecznych:
 - a) Ogólna charakterystyka powiatu, np. liczba mieszkańców, gęstość zaludnienia, charakter gmin (miejskie/wiejskie).
 - b) Ocena charakterystyki powiatu – dane użyteczne do planowania strategii, np. struktura wieku populacji, liczba i typ rodzin, stopa bezrobocia w powiecie.
 - c) Zakres przedmiotowy strategii rozwiązywania problemów społecznych – pomoc społeczna, rynek pracy, edukacja, zdrowie i inne.
 - d) Charakterystyka rozpoznanych problemów lub potrzeb społecznych.
 - e) Ocena stanu zaspokojenia potrzeb społecznych.
2. Rejestr dostępnych zasobów:
 - a) Zasoby infrastrukturalne, tj. placówki publiczne, pozarządowe.
 - b) Zasoby ludzkie, np. specjaliści kadry pomocy społecznej, wolontariusze.
3. Źródła danych do diagnozy:
 - a) Sprawozdania OPS lub PCPR z udzielonych świadczeń pomocy społecznej.
 - b) Urzędy statystyczne, np. wojewódzkie.
 - c) Inne instytucje publiczne, np. PUP, ZUS, KRUS, poradnie psychologiczne lub rodzinne, szkoły, komendy policji, sądy rejonowe.
 - d) Organizacje pozarządowe.
 - e) Inne – badania empiryczne.
4. Metody zbierania i analizy danych:
 - a) Analiza dokumentów urzędowych.
 - b) Ankiety.
 - c) Wywiady.
 - d) Inne, np. sporządzanie map problemów społecznych i zasobów lokalnych.

II. **Prognoza** – opis stanu przyszłego lub pożądanego (jak będzie?), czyli wnioski z analizy informacji i danych zebranych w trakcie diagnozy właściwej:

1. Oszacowanie rodzaju przyszłych potrzeb i problemów społecznych.
2. Oszacowanie skali przyszłych potrzeb i problemów społecznych.
3. Postulowanie odpowiednich działań w celu ich zaspokojenia lub rozwiązania.

III. **Cele** – w tym:

1. Priorytety.
2. Cele operacyjne.
3. Działania, czyli lista zadań, których wykonanie ma doprowadzić do osiągnięcia wyznaczonych celów.

IV. **Rezultaty działań** – to, co ma powstać w wyniku wykonania działań:

1. Mierniki lub wskaźniki.
2. Źródła danych.

V. Podmioty:

1. Podmiot odpowiedzialny za realizację działania lub działań przypisanych do danego celu operacyjnego.
2. Podmioty uczestniczące w realizacji danego działania (partnerzy społeczni).

VI. Finansowanie:

1. Rząd wielkości wydatków na realizację danego działania.
2. Źródło finansowania, tj. środki samorządowe, rządowe i wojewódzkie, fundusze europejskie, sponsorzy i inne.

VII. Harmonogram – zaplanowanie działań w czasie.

VIII. Monitoring – śledzenie na bieżąco wykonywania działań zaplanowanych w strategii:

1. Zasady i tryb monitoringu.
2. Podmiot odpowiedzialny za prowadzenie monitoringu.

IX. Ewaluacja – ocena rezultatów:

1. Kryteria ewaluacji.
2. Terminy wykonywania ewaluacji.
3. Podmiot odpowiedzialny za przeprowadzanie ewaluacji.

Punktem wyjścia do opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych na podstawie Generatorsa Strategii powinna być analiza sprawozdania z realizacji dokumentu obowiązującego w latach ubiegłych. W następnym kroku należy przystąpić do opracowania opisu procedury tworzenia nowego dokumentu. Obejmuje ona przedstawienie podstaw prawnych określających zadania własne gminy i powiatu oraz innych dokumentów o charakterze strategicznym i programowym, przyjętych przez organy wyższego szczebla, które nakreślają priorytetowe cele i kierunki głównych działań również w odniesieniu do poziomu lokalnego. Pozwoli to na osadzenie dokumentu w szerszym kontekście polityki krajowej i europejskiej. Oczywiście wybór określonych priorytetów i wytyczenie kierunków działania powinny być dostosowane do lokalnych potrzeb oraz specyfiki środowiska.

Kolejnym krokiem w tworzeniu strategii jest opracowanie opisu poszczególnych etapów prac nad dokumentem, tj. powołania zespołu, konsultacji społecznych itp. W skład zespołu do spraw opracowania i wdrażania strategii powinni wejść m.in. przedstawiciele: zarządu (wójt, burmistrz, prezydent); rady, urzędu i jednostek organizacyjnych; instytucji pomocy i integracji społecznej, powiatowej społecznej rady do spraw osób niepełnosprawnych; powiatowej rady zatrudnienia; placówek oświatowych i placówek służby zdrowia; służb porządkowych, związków wyznaniowych; rady działalności pożytku publicznego; organizacji pozarządowych; podmiotów ekonomii społecznej i podmiotów otoczenia ekonomii społecznej oraz wszystkich innych osób zainteresowanych udziałem w opracowaniu strategii.

Diagnoza stanowi punkt wyjścia i podstawę do planowania celów i kierunków działania. Część diagnostyczna powinna zarówno obejmować diagnozę stanu obecnego, jak i pokazywać trendy oraz prognozować stan przyszły. Ponadto musi zawierać informacje dotyczące zasobów finansowych, infrastrukturalnych oraz ludzkich. Kluczowym elementem diagnozy jest prognoza stanu przyszłego, na podstawie której powinny być podejmowane decyzje co do celów i planu działania. Autorzy strategii mają za zadanie wybrać kluczowe problemy społeczne, z którymi boryka się dana społeczność lokalna, a następnie poddać je szczegółowej analizie, stanowiącej podstawę do

sformułowania kluczowych wniosków. Szczegółową analizę wybranych problemów społecznych, charakteryzujących daną społeczność lokalną, umożliwiła praca na podstawie Generators Strategii.

Na etapie opracowywania projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych określone są cele strategii, planowany jest budżet oraz harmonogram realizacji poszczególnych celów i zadań. Każda strategia musi również zakładać monitoring jej wdrażania oraz okresową ewaluację. W punkcie dotyczącym systemu wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych należy opisać wszystkie podmioty, które będą zaangażowane w jej realizację, w tym organizacje pozarządowe i podmioty oraz instrumenty pozwalające na wdrożenie w życie zaplanowanych działań w postaci np. różnego rodzaju programów.

Konsultacje społeczne należy zorganizować na takim etapie przygotowywania dokumentu, który pozwoli jeszcze na wprowadzenie ewentualnych zmian. Pierwszym etapem konsultacji powinno być udostępnienie projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na stronie internetowej gminy lub powiatu wraz z pisemnym zaproszeniem do zgłaszania ewentualnych uwag i propozycji. Dokument należy również przesłać do lokalnych organizacji pozarządowych oraz innych instytucji, które mogłyby aktywnie uczestniczyć w późniejszym procesie wdrażania strategii. Przewidziany ustawowo termin zgłaszania uwag nie może być krótszy niż 35 dni od momentu ogłoszenia dokumentu. Raport z przebiegu i wyników konsultacji powinien być sporządzony w terminie 30 dni od ich zakończenia. Ma on w szczególności zawierać ustosunkowanie się do uwag zgłaszanych w trakcie konsultacji wraz z uzasadnieniem – podane do publicznej wiadomości na stronie internetowej gminy lub powiatu. Po zatwierdzeniu raportu z konsultacji społecznych należy przystąpić do opracowania ostatecznej wersji dokumentu.

Narzędzie informatyczne w postaci Generators Strategii, który przeprowadzi osoby odpowiedzialne za przygotowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przez jej poszczególne etapy – od diagnozy przez definiowanie celów, działań oraz wskazanie źródeł finansowania – ma na celu przeorientowanie sposobu podejścia do obecnie biernego i zachowawczego systemu pomocy społecznej w kierunku aktywnej polityki społecznej.

Wypracowane narzędzie w połączeniu z innymi produktami projektu, m.in. Dyfuzorem Innowacji Społecznych, Kalkulatorem Społecznym i Katalogiem Innowacji Społecznych, daje realną szansę na wdrożenie aktywnej polityki społecznej na podstawie inwestycji społecznych. Tym bardziej, że obecnie w wielu gminach i powiatach tworzenie planów pomocowych odbywa się w sposób rutynowy, tj. typowy dla rokrocznie powtarzanych działań. Wynika to m.in. z braku narzędzi analizy kosztów przedsięwzięć z zakresu polityki społecznej, co z kolei utrudnia planowanie działań pomocowych oraz analizę ich konsekwencji.

Inwestycje i innowacje społeczne

Innowacja w swoim podstawowym znaczeniu rozumiana jest jako proces obejmujący wdrożenie nowego albo istotnie ulepszanego produktu (wyrobu/usługi) lub procesu, nowej metody organizacyjnej bądź nowej metody marketingowej w praktyce gospodarczej, organizacji miejsca pracy lub stosunkach z otoczeniem. W ujęciu ekonomicznym natomiast innowacja może być rozumiana jako rezultat (odnosi się do wszelkich dóbr, usług lub pomysłów postrzeganych przez odbiorców jako nowe) lub jako proces (obejmuje powstanie pomysłu, prace badawczo-rozwojowe i projektowanie, produkcję, marketing i upowszechnianie).

Innowacja jest zjawiskiem multidyscyplinarnym i interakcyjnym, składającym się z całego zespołu procesów, zmieniającym struktury społeczne, prowadzącym do uczenia się i integracji. Poziom innowacyjności jest uzależniony od rozwiązań instytucjonalnych, kulturowych, naukowych, technicznych, organizacyjnych i innych.

Nie można zapomnieć, że innowacja rozwija się lokalnie w określonej przestrzeni i w określonym miejscu, w którym stworzono odpowiednie warunki do jej powstania. Innowacyjne produkty, procesy oraz metody organizacyjne i marketingowe nie muszą być nowością dla rynku, na którym prowadzi działalność dane przedsiębiorstwo, ale muszą być nowością przynajmniej dla samego przedsiębiorstwa. Dodatkowo produkty, procesy i metody nie muszą być opracowane przez samo przedsiębiorstwo – może to zrobić inne przedsiębiorstwo bądź jednostka o innym charakterze (np. instytut naukowo-badawczy, ośrodek badawczo-rozwojowy, szkoła wyższa itp.).

Wyróżnia się następujące typy innowacji:

- innowacja technologiczna – odnosi się do wdrożenia nowego lub ulepszanego produktu, jak również zastosowania w produkcji nowego lub ulepszanego procesu,
- innowacja przyrostowa – ma charakter ewolucyjny, usprawniający, polega na udoskonaleniu istniejących form lub takiej ich rekonfiguracji, by służyły nowym celom,
- innowacja radykalna – stanowi odejście od znanych wcześniej technologii czy metod, zakłóca cały dotychczasowy model, wypierając zastaną technologię i przyspieszając schyłek konserwatywnych organizacji,
- innowacja społeczna – według J. Paletka oznacza zmiany w zachowaniu poprzez wprowadzanie nowych wartości, pomysłów i projektów działania, które umożliwiają odmienne rozwiązywanie problemów społecznych oraz przynoszą pozytywne rezultaty w funkcjonowaniu jednostek i grup społecznych.

Innowacja społeczna w Modelu KKZ polega na wdrażaniu nowych rozwiązań (m.in. usług, produktów, procesów, modeli działania, rynków usług, form organizacji), które jednocześnie odpowiadają na potrzeby społeczne bardziej efektywnie niż istniejące rozwiązania oraz prowadzą do nowych relacji i więzi społecznych lub poprawiają już istniejące, dając jednocześnie możliwość lepszego wykorzystania posiadanych zasobów. Innymi słowy innowacje społeczne służą zarówno dobru wspólnemu społeczności, jak i poprawiają jej zdolność do samorozwoju w tym zakresie.

W Unii Europejskiej innowacje społeczne rozumiane są jako rozwój i wdrażanie nowych pomysłów (produktów, usług i modeli). Celem wprowadzania innowacji jest zaspokajanie potrzeb społecznych oraz tworzenie nowych relacji społecznych i współpracy. Innowacja społeczna w rozumieniu europejskim stanowi odpowiedź na naglące potrzeby społeczne, a jej celem jest poprawa dobrobytu ludzi. Innowacje zwiększają zdolności ludzi do działania, opierają się na pomysłowości obywateli, organizacjach społeczeństwa obywatelskiego, społecznościach lokalnych, przedsiębiorcach i urzędnikach państwowych. Innowacje społeczne mają służyć przede wszystkim sektorowi publicznemu i rynkom, aby lepiej zaspokajać potrzeby indywidualne i zbiorowe.

Inwestycje społeczne to wszystkie transfery publiczne, które zwiększają potencjał i kwalifikacje obywateli. Większa ilość inwestycji społecznych jest oczekiwanym kierunkiem zmian i reformowania systemów pomocowych państw Unii Europejskiej.

Nieefektywna polityka społeczna i zdrowotna prowadzona w jednym z państw członkowskich nie pozostaje bez wpływu na pozostałe kraje, z tego względu nie dziwi nacisk na inwestycje w kapitał ludzki. Konieczność przemyślanych inwestycji wiąże się także ze zmianami demograficznymi, których doświadcza cała starzejąca się Europa. Od właściwych inwestycji społecznych uzależnia się także wyjście z kryzysu gospodarczego, który dotknął Unię Europejską. W obliczu tego kryzysu obszarem inwestycji jest kapitał ludzki i integracja społeczna.

Według oficjalnych danych w roku 2013 aż 23% Europejczyków zagrożonych było wykluczeniem i ubóstwem. Większość z nich to kobiety i dzieci. Z kolei 8% mieszkańców Europy żyje w tak trudnej sytuacji materialnej, że nie może sobie pozwolić na rzeczy codziennej potrzeby, takie jak ogrzewanie,

pralka czy nieprzewidziane wydatki. Natomiast 10% Europejczyków żyje w gospodarstwach domowych, w których nikt z domowników nie ma pracy. W takiej sytuacji szczególną wagę przykładają się do prowadzonej w krajach Unii Europejskiej polityki społecznej oraz działań z zakresu pomocy społecznej.

Według Modelu KKZ inwestycje społeczne powinny obejmować przede wszystkim wzmacnianie potencjału ludzi oraz wspieranie ich uczestnictwa w społeczeństwie i udziału w rynku pracy.

Rządy i samorządy krajów członkowskich UE mogą realizować je m.in. poprzez bardziej efektywne i wydajne wydatkowanie środków, inwestowanie w umiejętności i zdolności ludzi oraz zapewnianie systemów zabezpieczenia społecznego wychodzących naprzeciw potrzebom obywateli w najbardziej krytycznych momentach ich życia.

Działania w tym zakresie powinny oznaczać konieczność reagowania jak najwcześniej, aby zapobiec powstawaniu trudności w późniejszym okresie, i potrzebę „przygotowania” ludzi do zagrożeń życia, a nie tylko „naprawę”.

Polityka społeczna postrzegana jest w tym paradygmacie jako czynnik produktywny, niezbędny dla rozwoju gospodarczego i wzrostu zatrudnienia. To stanowi zasadnicze odejście od neoliberalnego postrzegania polityki społecznej jako kosztu i przeszkody dla wzrostu gospodarczego i wzrostu zatrudnienia. Perspektywa inwestycji społecznych leżała u podstaw strategii lizbońskiej, która jednak nie odniosła sukcesu w UE.

Eksperti z zakresu inwestycyjnej polityki społecznej toczą dyskurs na temat tego, czy dzięki strategii inwestycji społecznych można dokonać odnowy państwa opiekuńczego. Ważnym wnioskiem z rozważań nad inwestycyjną polityką społeczną jest fakt, że powinna być ona zorientowana na aktywizację i inwestowanie w zasoby – kapitał ludzki, społeczny, kulturowy i kreatywny – a nie na pasywne świadczenia finansowe.

Dodatkowo, aby inwestycyjna polityka społeczna była skuteczna, powinna bazować na rozwiniętych usługach społecznych, a nie na zasiłkach. Inwestycyjna polityka społeczna musi opierać się na inwestycjach socjalnych państwa, a także na akceptacji rozwiązań rynkowych (pluralizm).

Polityka społeczna i wzrost gospodarczy są postrzegane nie tylko jako wzajemnie się wzmacniające. Politykę społeczną faktycznie uważa się za warunek wstępny wzrostu gospodarczego.

Inwestycyjna polityka społeczna polega również na minimalizowaniu międzypokoleniowego transferu ubóstwa i promowaniu międzypokoleniowego przekazu wiedzy.

Pozyskiwanie funduszy z Unii Europejskiej oraz innych źródeł

Fundraising to zorganizowany proces pozyskiwania funduszy na cele społeczne, charytatywne i publiczne. Może być realizowany poprzez sponsoring, odpłatną i gospodarczą działalność statutową, kampanie publiczne i medialne oraz budowanie relacji z darczyńcami indywidualnymi i instytucjonalnymi, a także przez realizację projektów. Osobą odpowiedzialną za zapewnienie funduszy na funkcjonowanie organizacji jest **fundraiser**. Buduje on wizerunek organizacji i dba o dobre stosunki z darczyńcami. Do jego zadań należy również monitorowanie wydatkowania środków zgodnie z celem ich pozyskania. Fundraiserzy muszą charakteryzować odpowiednie cechy osobowości. Osoba pełniąca tę funkcję musi być charyzmatyczna i przekonująca, a dodatkowo musi umieć przekazywać misję organizacji i identyfikować się z nią. Fundraising wymaga stabilizacji finansowej, organizacyjnej, a także wiedzy i doświadczenia. Dlatego właśnie najczęściej korzystają z niego organizacje o dużych przychodach, stabilnej i stałej kadrze, a także posiadające wiedzę i doświadczenie.

Do podstawowych źródeł finansowania działań organizacji pozarządowych należą przede wszystkim składki członkowskie, czyli obowiązkowe wpłaty członków na rzecz stowarzyszenia. Składki te są pobierane w stowarzyszeniu zarejestrowanym w KRS oraz w zwykłym stowarzyszeniu zarejestrowanym w starostwie.

Innym źródłem środków finansowych wspomagających działanie organizacji trzeciego sektora są dotacje, czyli bezzwrotna pomoc finansowa otrzymana od donatora na określony cel zgodny ze statutem. Dotacje mogą udzielać instytucje Unii Europejskiej, urzędy marszałkowskie, urzędy miast i gmin jako organy administracji rządowej i samorządowej, firmy prywatne czy pozostałe organizacje społeczne. Aby uzyskać dotację, należy posiadać osobowość prawną i działalność statutową w sferze pożytku społecznego. Ustęp pierwszy art. 11 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie głosi, że organy administracji publicznej wspierają w sferze, o której mowa w art. 4, realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, prowadzące działalność statutową w danej dziedzinie, a także powierzają w sferze zadań publicznych, o której mowa w art. 4, realizację zadań publicznych organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3, prowadzącym działalność statutową w danej dziedzinie. Z kolei ustęp drugi tego artykułu głosi, że wspieranie oraz powierzanie, o których mowa w ust. 1, odbywa się po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert, chyba że przepisy odrębne przewidują inny tryb zlecenia. Źródłem dotacji mogą być środki UE (np. Priorytet V, VI, VII, IX), a w przyszłości – PO WER. Dodatkowo dotacje mogą pochodzić ze środków FIO. W programie FIO wyróżniono cztery obszary priorytetowe:

- Aktywni, Świadomi Obywatele, Aktywne Wspólnoty Lokalne,
- Sprawne organizacje pozarządowe w dobrym państwie,
- Integracja i aktywizacja społeczna. Zabezpieczenie społeczne,
- Rozwój przedsiębiorczości społecznej.

Dotacje mogą pochodzić również z funduszu norweskiego i szwajcarskiego. Inne typy grantów to m.in.:

- Dotacje z Fundacji Nasza Ziemia i firmy Henkel,
- Program Technologie non-profit,
- Dotacje Fundacji Orange,
- Dotacje Fundacji PZU,
- Dotacje Kronenberga,
- Dotacje Fundacji Steczkowskiego,
- Dotacje BZ WBK,
- Bank Ambitnej Młodzieży,
- Program Młodzież w Działaniu,
- Dotacje Fundacji Orlen,
- Dotacje z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska,
- Dotacje z Ministerstwa Spraw Zagranicznych,
- Dotacje z Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności,
- Partnerstwo dla bezpieczeństwa drogowego,
- Fundacja Batorego.

Środki finansowe można pozyskiwać również z takich źródeł jak:

- zbiórki publiczne,
- sponsoring,
- pożyczki,

- działalność odpłatna pożytku publicznego,
- działalność gospodarcza pożytku publicznego,
- dochody z majątku,
- kapitał żelazny,
- inwestycje kapitałowe,
- nawiązki sadowe,
- zwolnienia z opłat.

PO WER to Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój, który powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia. Program ten będzie też wspierał innowacje społeczne i współpracę ponadnarodową w wymienionych obszarach oraz wdrażanie w Polsce Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych.

PO WER będzie finansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Kształt Programu i jego zakres wynikają z projektu Umowy Partnerstwa oraz z doświadczeń z realizacji programów operacyjnych w poprzednich perspektywach finansowych: 2004–2006 oraz 2007–2013.

W latach 2014–2020 3,7 mld euro zostanie przeznaczone na wsparcie reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, adaptacyjności, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia.

Program Wiedza, Edukacja, Rozwój będzie też wspierał innowacje społeczne i współpracę ponadnarodową, wdrażanie w Polsce Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych oraz Gwarancji dla młodzieży.

Zgodnie z założeniami Umowy Partnerstwa EFS w latach 2014–2020 będzie współfinansował krajowy program operacyjny oraz 16 regionalnych programów operacyjnych.

Na podstawie dotychczasowych doświadczeń z realizacji EFS w Polsce przyjęto założenie, że na poziomie regionalnym EFS będzie finansował bezpośrednie wsparcie osób w celu poprawy ich sytuacji na rynku, natomiast PO WER, jako program krajowy, będzie koncentrował się na poprawie ram funkcjonowania poszczególnych polityk sektorowych.

PO WER czerpie z doświadczeń zarówno perspektywy finansowej 2007–2013, jak i programów realizowanych w latach 2004–2006, ale nie jest ich prostą kontynuacją.

W tej perspektywie będziemy mieli do czynienia z programem krajowym, w ramach którego rozwiązywane będą problemy horyzontalne w politykach wspieranych z EFS. Natomiast bezpośrednie wsparcie z tego funduszu konkretnych grup docelowych będzie udzielane w regionalnych programach operacyjnych.

PO WER ukierunkowany jest na wdrożenie reform systemów i struktur w wybranych obszarach polityk publicznych, kluczowych z punktu widzenia strategii Europa 2020 i krajowych programów reform. Ma również wspierać jakość, skuteczność i otwartość szkolnictwa wyższego jako instrumentu budowy gospodarki opartej na wiedzy. Dodatkowo PO WER ukierunkowany jest na poszukiwanie nowych, niestosowanych dotąd na szerszą skalę innowacyjnych metod rozwiązywania problemów społecznych takich jak: bezrobocie, wykluczenie społeczne czy brak kwalifikacji i wykształcenia. Wypracowywanie tych metod będzie odbywać się w drodze tworzenia i testowania nowych rozwiązań, a także poprzez przenoszenie rozwiązań stosowanych w innych krajach (współpraca ponadnarodowa). PO WER to także realizacja programów w zakresie mobilności ponadnarodowej, czyli np. staży i praktyk zagranicznych w ramach programów Erasmus czy Leonardo da Vinci. PO WER ukierunkowany jest również na realizację działań nastawionych na bezrobotne

osoby młode w wieku od 15 do 24 roku życia i poprawę ich sytuacji na rynku pracy w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych i Gwarancji dla młodzieży.

Osie priorytetowe dla Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój oraz dla Regionalnego Programu Operacyjnego województwa mazowieckiego są następujące:

PO WER – osie priorytetowe

- Oś I. Osoby młode na rynku pracy.
- Oś II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji.
- Oś III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju.
- Oś IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego

- Oś I. Innowacyjność i przedsiębiorczość.
- Oś II. Wzrost e-potencjału Mazowsza.
- Oś III. Przejście na gospodarkę niskoemisyjną.
- Oś IV. Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu.
- Oś V. Rozwój regionalnego systemu transportowego.
- Oś VI. Rozwój rynku pracy.
- Oś VII. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem.
- Oś VIII. Edukacja dla rozwoju regionu.
- Oś IX. Pomoc Techniczna.

Jeżeli chcesz dowiedzieć się więcej na temat nowych programów pomocowych, możesz skorzystać z Modułu Źródeł Finansowania (<http://modelkkz.mcps-efs.pl/kkz/dyfuzor-zrodla-finansowania/>), który wchodzi w skład Dyfuzora Innowacji Społecznych i pozwala na dostęp do wiedzy o możliwych do pozyskania dodatkowych źródłach finansowania projektów społecznych. Dzięki Modułowi Źródeł Finansowania możesz wyszukać informację o aktualnych programach pomocowych oraz o programach, które były realizowane w przeszłości, a także sprawdzić, jakie działania mogą być finansowane w ramach programu i do jakiego problemu społecznego skierowany jest dany program.

Podsumowanie

Zestaw narzędzi Modelu Kalkulator Kosztów Zaniechania jest odpowiedzią na potrzeby samorządów województwa mazowieckiego, które realizują lokalną politykę społeczną, nie wykorzystując dostępnych możliwości finansowania aktywnej polityki społecznej w ramach programów Unii Europejskiej. Dostępne w Modelu Kalkulator Kosztów Zaniechania narzędzia mają umożliwić stopniowe zmniejszanie skali działań interwencyjnych na rzecz prowadzenia działań prewencyjnych i aktywizujących. Ułatwią one gospodarowanie dostępnymi zasobami publicznymi w sposób umożliwiający znalezienie kompromisu pomiędzy interesami, często sprzecznymi, różnych grup społecznych i jednoczesną realizację złożonych celów polityki społecznej.

Realizatorzy projektu – kontakt

Lider projektu

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

tel. (22) 378 15 71, (22) 378 26 43

Zastępca Dyrektora MCPS: Barbara Kucharska (barbara.kucharska@mcps.com.pl)

Koordynator: Robert Gajewski (robert.gajewski@mcps.com.pl)

Ekspert merytoryczny: Gabriela Sempruch (gabriela.sempruch@mcps.com.pl)

Hanna Borowiec (hanna.borowiec@mcps.com.pl)

Promocja projektu: Anna Krawczyk (anna.krawczyk@mcps.com.pl)

Kalkulator Społeczny, administracja strony www.modelkkz.mcps-efs.pl, Sieć liderów Innowacji Społecznych: Maciej Zieliński (maciej.zieliński@mcps.com.pl)

Współpraca z organizacjami pozarządowymi, Katalog Innowacji Społecznych, administracja strony www.kkz.mcps-efs.pl: Piotr Lejzerowicz (piotr.lejzerowicz@mcps.com.pl)

Generator Strategii umożliwiający prace nad Modelową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy lub powiatu, obsługa oraz wsparcie techniczne, współpraca z samorządami w zakresie opracowywania lub aktualizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych: Krzysztof Pilecki (krzysztof.pilecki@mcps-efs.pl)

Sieć Liderów Innowacji Społecznych, System Szkoleń: Katarzyna Stoń (katarzyna.ston@mcps-efs.pl)

Dyfuzor Innowacji Społecznych i Katalog Innowacji Społecznych, administracja strony www.modelkkz.mcps-efs.pl: Łukasz Wodowski (lukasz.wodowski@mcps.com.pl)

Sieć Liderów Innowacji Społecznych (liderzy i użytkownicy), zamówienia publiczne, kontakty zagraniczne: Milena Dobrzyńska (milena.dobrzynska@mcps-efs.pl)

Sieć Liderów Innowacji Społecznych, System Szkoleń: Anna Lipińska (anna.lipinska@mcps-efs.pl)

Magdalena Świca (magdalena.swica@mcps.com.pl)

Partner Projektowy nr 1

Szkoła Główna Handlowa – Kalkulator Społeczny

tel. (22) 564 93 88

Kierujący zespołem badawczym: prof. dr hab. Piotr Błędowski

Koordynator projektu: dr Paweł Kubicki (pkubick@sgh.waw.pl)

Zespół badawczy:

dr Joanna Felczak

mgr Magdalena Maciejasz

mgr Karolina Majdzińska

dr Benedykt Opałka

mgr Sylwia Timoszuk

dr Anita Abramowska- Kmon

mgr Justyna Gać

dr Ewa Gałęcka- Burdziak

dr Anna Ruzik- Sieradzińska

dr Marcin Sakowicz

mgr Marta Styrz

dr Jacek Szczepkowski

Partner Projektowy nr 2

Radomskie Centrum Przedsiębiorczości

tel. (48) 360 00 45

Zarządzanie pracami zespołu, koordynowanie działań merytorycznych w projekcie: Wojciech Jagielski (rcp1@radom.net)

Nadzór nad logistyczną i techniczną organizacją wszystkich zadań projektowych, zarządzanie i koordynacja finansowa projektu: Aneta Kacprzak (a.kacprzak@srcp.radom.pl)

Świadczenie usług informacyjnych dla uczestników projektu oraz wykonawców usług zleconych, merytoryczne wsparcie prac wdrożeniowych Modelu KKZ: Weronika Pawelec (w.pawelec@srcp.radom.pl)

Wsparcie organizacyjne i techniczne prac Koordynatorów, w tym współpraca z doradcami oraz nadzór i monitoring ich pracy: Anna Wrona (a.wrona@srcp.radom.pl)

Wsparcie organizacyjne i merytoryczne projektu w zakresie wdrażania produktów projektu w 20 samorządach, współpraca z Wykonawcami usług zewnętrznymi: Małgorzata Siek (m.siek@srcp.radom.pl)